

SMOK
Słubice

8-10.11.2013

Festival des verlorenen Kinos

KINOPIAST

Festiwal utraconego kina

Der neue „Film-Palast“: Fassade.

Photo: Haase & Co. (Fricke)

Filmpalast Friedrichstraße im Jahre 1937
Filmpalast Friedrichstraße w roku 1937

Quelle: Ostmark Illustrierte, 12.12.1937, Stadtarchiv Frankfurt (Oder)
Źródło: Ostmark Illustrierte, 12.12.1937, Archiwum Miejskie Frankfurt nad Odrą

Festival des verlorenen Kinos

„NO PIAST” erinnert an das Kino „Piast” in Ślubice, das vor 1945 als „Filmpalast Friedrichstraße” die Kinoszene von Frankfurt (Oder) mitprägte. An drei Tagen werden ausgewählte Filme gezeigt, die bereits einmal in der wechselhaften Geschichte des Kinos liefen. Zu den einzelnen Filmen gibt es Einführungen, Diskussionen und ein Begleitprogramm für deutsche und polnische Besucher. Das Festival nimmt die lokale Kinogeschichte zum Anlass, um mit Blick auf das Kino „Piast” von der Teilung der Stadt Frankfurt, der Westverschiebung Polens nach dem 2. Weltkrieg, dem Zusammenleben von DDR-Bürgern und Polen in Zeiten der Volksrepublik und nicht zuletzt vom schrittweisen Verschwinden der Odergrenze nach 1989 zu erzählen, zum Nachdenken und zur Diskussion anzuregen.

Wir laden alle Frankfurter und Ślubicer, Kinogänger und Geschichtsenthusiasten zum Filmgenuss sehenswerter, aber heute nicht unbedingt bekannter Filme ein. Das Kino ist tot, es lebe das Kino!

Der Eintritt ist frei!

Festiwal utraconego kina

„NO PIAST” przypomina o kinie „Piast” w Ślubicach, które przed 1945 rokiem jako „Filmpalast Friedrichstraße” było częścią frankfurckiego krajobrazu kinowego. Podczas trzech dni festiwalu pokazane zostaną filmy, które już kiedyś, podczas zmiennej historii kina, były w nim wyświetlane. Poszczególnym seansom towarzyszą wprowadzenia, dyskusje i program dla polskich i niemieckich widzów. Lokalna historia kina „Piast” jest dla nas pretekstem do opowiedzenia historii podziału miasta Frankfurtu, przesunięcia na zachód granic Polski po II wojnie światowej, kontaktach pomiędzy mieszkańcami NRD i PRL, a także o stopniowym zanikaniu granicy na Odrze po 1989 roku. Jest również zachętą do refleksji i dyskusji.

Zapraszamy wszystkich Ślubiczian i Frankfurczyków, entuzjastów kina i historii do obejrzenia wartościowych, dziś niekoniecznie znanych, filmów. Kino umarło, niech żyje kino!

Wstęp wolny!

Die Geschichte des verlorenen Kinos von Stubice und der Frankfurter Dammvorstadt

Am Anfang und am Ende der Geschichte steht eine Baulücke. Dazwischen finden wir alles, was das Kino dem Menschen geben kann. Und wir sehen einen Spiegel der gebrochenen Geschichte Frankfurts und Stubices.

Das kinoarchitektonische Schmuckstück, von dem seine bis heute erhaltene Fassade zeugt, entsteht 1924 auf dem unbebauten Grundstück Nummer 8 der Friedrichstraße, der 1888 angelegten Prachtstraße, die die proletarisch geprägte Dammvorstadt am östlichen Oderufer mit der Frankfurter Altstadt verband. Wir befinden uns gerade noch in der legendären Frühzeit des Kinos. Die Stummfilme im Filmpalast werden musikalisch begleitet. Damit ist dieses Kino technisch rasch veraltet und wird bereits 1930 von der Frankfurter Kinounternehmerin Hedwig Thiede in die Tanzgaststätte „Elysium“ umgewandelt. Stattdessen lässt sie am anderen Oderufer die modernen Skala-Lichtspiele errichten. 1937 wird der Filmpalast schließlich doch modernisiert und als Tonkino mit 350 Plätzen wiedereröffnet. Es ist die Zeit der nationalsozialistischen Propagandafilme und der auch hier gezeigten Kriegsberichterstattung der „Wochenschau“.

Die zweite Wiedereröffnung, nun als das polnische Kino „Piast“, findet erst am 1. Oktober 1947 statt. Die bisherige Dammvorstadt heißt nun Stubice – eine Stadt im neuen, kriegszerrütteten polnischen „Wilden Westen“. Das Kino versinnbildlicht die damalige Situation: Lediglich rund 100 Stühle haben die Kriegs- und Nachkriegswirren überstanden. Die Notwendigkeit der Improvisation zeigt sich bis heute durch die an der Fassade befestigten Metallbuchstaben PIAST. Sie werden aus den alten Lettern des FILMPALAST neu zusammengestellt, so muss man nur die vier Lettern KINO neu beschaffen. Die neue Adresse lautet Straße der Roten Armee 8. Erster Kinoleiter ist Władysław Werner. In dieser Zeit nutzt die herrschende Partei das Kino als Informations- und Propagandamedium. Vor jedem Film informiert eine filmische Nachrichtenschau über den Wiederaufbau in Warschau und über andere wichtige Ereignisse im Land. Im Kino „Piast“ werden nicht nur Filme gezeigt, sondern auch Konzerte veranstaltet. Es ist einer der wichtigsten Treffpunkte für die neuen Einwohner der Stadt. In den sechziger Jahren wird es von Józefa Czyż übernommen. Die Renovierung 1962 gilt als sensationelles Ereignis. Denn Stubice ist auch nach 20 Jahren Frieden

Historia utraconego kina w Słubicach i na frankfurckim przedmieściu

Początek i koniec tej historii wiąże się z niezabudowaną działką, luką. Pomiędzy znajdziemy wszystko, co kino może dać człowiekowi. I jak w lustrze zobaczymy złamaną historię Frankfurtu i Słubic.

Architektoniczna perłka, o czym świadczy do dziś zachowana fasada, powstała w 1924 roku na działce pod numerem 8 przy ulicy Friedrichstraße, utworzonej w 1888 roku reprezentatywnej ulicy łączącej proletariackie przedmieście położone na wschodnim brzegu Odry z frankfurcką starówką. Znajdujemy się w czasach legendarnych początków kina. Niemym filmom, pokazywanym w Filmpalast, towarzyszy muzyka grana na żywo. Kino jednak szybko staje się przestarzałe i już w 1930 roku jego właścicielka, Hedwig Thiede, zamienia je w restaurację i lokal taneczny „Elysium”. W tym czasie urządza nowoczesne kino dźwiękowe „Skala” na drugim brzegu Odry. W 1937 Thiede modernizuje jednak również Filmpalast, który otwiera na nowo jako kino z 350 miejscami. To czas filmów propagandy narodowosocjalistycznej i także tutaj pokazywane są raporty z frontu w tzw. „Wochenschau”.

Drugie, ponowne otwarcie kina, jako polskie kino „Piastr” następuje 1 października 1947 roku. Dotychczasowe przedmieście Frankfurtu nazywa się Słubice – jest miastem nowego, zniszczonego wojną, polskiego „Dzikiego Zachodu”. Wyposażenie kina symbolizuje ówczesną sytuację, jedynie około 100 krzesel przetrwało zawirowania wojenne i powojenne. Konieczność improwizacji ukazują zachowane do dziś na fasadzie metalowe litery słowa PIASTR, do którego stworzenia wykorzystano litery słowa FILMPALAST, na nowo trzeba było wyprodukować jedynie cztery litery słowa KINO. Nowy adres to ulica Armii Czerwonej 8. Pierwszym kierownikiem kina jest Władysław Werner. W tym okresie rządząca partia wykorzystuje kino jako medium informacyjne i propagandowe. Przed każdym filmem Polska Kronika Filmowa informuje o odbudowie Warszawy i innych ważnych wydarzeniach w kraju. W kinie „Piastr” organizowane są jednak także koncerty muzyczne. To jedno z najważniejszych miejsc spotkań dla nowych mieszkańców miasta. W latach 60. kierownictwo kina przejęła Józefa Czyż. Remont kina w 1962 roku jest wyjątkowym wydarzeniem. Ponieważ po 20 latach pokoju Słubice wciąż naznaczone są przez wojnę i obecność wojska, modernizacje i inwestycje cywilne są czymś rzadkim. Miasto ma dzięki tej ini-

Kino „Piast” auf einer Postkarte, Ende der 50. Jahre

Kino „Piast” na pocztówce, koniec lat 50.

Foto / zdjęcie: J. Siudecki

immer noch von Krieg und Militär geprägt, Neuerungen und Investitionen im zivilen Bereich sind selten. Nun gibt es aber ein modernes Kino mit einer neuen Bestuhlung. Der Zuschauerraum wird dabei, ganz untypisch, zur Leinwand hin ansteigend angelegt. Als beste Plätze gelten jene auf der Empore. Gleichzeitig nimmt, bedingt durch das Fernsehen, weltweit die gesellschaftliche Bedeutung und damit die Besucherzahl der Kinos ab. Doch im Kino „Piast” findet sich in den siebziger Jahren noch eine neue Besuchergruppe ein: Deutsche, hauptsächlich Frankfurter Cineasten, die sich in Ślubice, im einzigen Jahrzehnt der offenen Grenze zwischen der DDR und der VRP, in der DDR verbotene oder nicht dargebotene Filme aus dem Westen, z.B. Star Wars, anschauen oder sich für polnische Kinoplakate interessieren.

NO PIAST im Januar 2013 / NO PIAST w styczniu 2013 roku

Foto / zdjęcie: Patrycja Tepper

cjatywie nowe, wyremontowane kino z nowymi krzesełami na widowni, która dość nietypowo wznosi się w kierunku do ekranu. Za najlepsze uchodzą jednak miejsca na balkonie. Jednocześnie, w związku z rozpowszechnianiem się telewizji, frekwencja w kinach na całym świecie spada. Kinu „Piaśt” przybywają jednak w latach 70. nowi widzowie, Niemcy, głównie entuzjaści kina z Frankfurtu nad Odrą, którzy w Słubicach w okresie tzw. otwartej granicy pomiędzy NRD a PRL, oglądają zabronione lub nie zakupione w NRD filmy amerykańskie jak np. „Star Wars”, albo interesują ich polskie plakaty filmowe.

Unter den marktwirtschaftlichen Bedingungen nach 1989 hält das Kino „Piast“ noch erstaunlich lange durch. Sein neuer Pächter ist der langjährige Filmvorführer Antoni Mamot. 2001 übernimmt das Kino Janusz Szewczyk, der den Kinobetrieb teilweise sogar mit Gemüseverkauf tagsüber im Kinofoyer finanziert. Gleichzeitig entdecken die Studierenden der neugegründeten Europa-Universität dieses Kino als das „Ślubicische als solches (...) mit den bescheidenen Hoffnungen eines banalen wilden Kapitalismus und der Ahnung von einer vergangenen Zeit, beeinträchtigt dabei nur von einem noch nicht gänzlich ausgetriebenen sozialistischen (und Hochwasser-)Muff“. Sie träumen nicht nur von zeitgemäßen und transnationalen Kulturveranstaltungen an diesem Ort, sondern sie inszenieren sie auch. Höhepunkte sind die Kinovorstellungen mit Premierengästen im Rahmen des renommierten Cottbusser Festivals des osteuropäischen Films. 2005 schliesst das Kino zum dritten Mal in seiner Geschichte seine Pforten – diesmal endgültig. Sieben Jahre später wird es abgerissen. Die noch erhaltene Fassade kaschiert die dahinter gelegene Baulücke des verlorenen Kinos.

Abriss des Kino „Piast“, Dezember 2012 / Rozbiórka kina, grudzień 2012
Foto / zdjęcie: Karl-Konrad Tschäpe

W nowych warunkach gospodarki wolnorynkowej po 1989 roku kino „Piast” przetrwało zadziwiająco długo. Dzierżawcą kina był długoletni kinooperator Antoni Mamot. W 2001 roku kino przejął Janusz Szewczyk, który wieczorną działalność kinową łączy ze sprzedażą warzyw w ciągu dnia przy wejściu do kina. Jednocześnie kino odkryli studenci nowo utworzonego Europejskiego Uniwersytetu Viadrina jako „słubickie jako takie (...) ze swoimi skromnymi marzeniami banalnego kapitalizmu i wspomnieniem przeszłości, zabarwione niedającą się usunąć stęchlizną socjalizmu (i skutków powodzi)”. Nie tylko marzą o ciekawych i transgranicznych wydarzeniach kulturalnych, ale sami je organizują. W kinie „Piast” odbywają się premiery filmowe z udziałem gości ze świata kina w ramach renomowanego Festiwalu Filmu Wschodnioeuropejskiego w Cottbus. W 2005 roku kino zostaje zamknięte po raz trzeci w swojej historii – tym razem definitywnie. Siedem lat później zostaje zburzone. Zachowana fasada zakrywa położoną za nią niezabudowaną przestrzeń po utraconym kinie, lukę.

Ryszard Górecki, Leere Räume - Kino, 2004, Öl auf Leinwand, 21 x 29,5 cm / Puste przestrzenie - kino, 2004, olej, płótno, 21 x 29,5 cm

8.11.2013 / piątek // Freitag

Filmpalast Friedrichstraße na frankfurckim przedmieściu / Filmpalast Friedrichstraße in der Frankfurter Dammvorstadt

- 17:00** Uroczyste otwarcie festiwalu / Feierliche Eröffnung des Festivals
- 17:15** Historia Filmpalast Friedrichstraße / Die Geschichte des Filmpalastes Friedrichstraße, Eckard Reiß
- 17:40** Karlos i Elżbieta / Carlos und Elisabeth (1924)
film niemy z muzyką na żywo / Stummfilm mit Livemusik
- 20:00** Elysium
Impreza w stylu lat 30. / 30er-Jahre-Party
Miejsce / Ort: „Prowincja” SMOK

Carlos und Elisabeth / Karlos i Elżbieta (1924)

Quelle / źródło: Ross Postcards Nr.674/1/2/3 Conrad Veidt, Dagny Servaes

9.11.2013 / sobota // Samstag

**Polskie kino w kinie „Piast” /
Polnisches Kino im Kino „Piast”**

- 15:15** Kino „Piast” – historia pewnej fasady
Kino „Piast” – Die Geschichte einer Fassade
Miejsce spotkania / Treffpunkt: ul. Jedności Robotniczej 8, Słubice
- 16:00** Historia kina „Piast” / Die Geschichte des Kino „Piast”,
Magda Abraham-Diefenbach
- 16:15** Barwy ochronne / Tarnfarben (1976)
- 18:00** Plakaty kinowe – wielka sztuka w małym mieście Kinoplakate – Große
Kunst in der Kleinstadt, miejsce / Ort: Collegium Polonicum, Słubice
- 18:45** Słubiczanie i frankfurtczycy dla kina i o kinie
Frankfurter und Słubicer für das Kino und über das Kino
- 20:00** Vabank (1981)

10.11.2013 / niedziela // Sonntag

Cocktail filmowy / Filmcocktail

- 14:00** Poranek filmowy: Akademia Pana Kleksa. Cz.1 (1983) Kinderfilm Die
Akademie des Herrn Klecks. Folge 1
- 16:15** Winnetou i Apanaczi (1966)
Winnetou und das Halbblut Apanatschi
- 18:00** Zakończenie festiwalu wraz ze spacerem do kina „Piast” / Festivalab-
schluss mit einem Spaziergang zum Kino „Piast”

Carlos und Elisabeth / Karlos i Elżbieta (1924)

Stummfilm mit Livemusik und einer Einführung von Ralf Forster, Filmmuseum Potsdam; Land: Deutschland, **Länge:** 113 Minuten, **Regisseur:** Richard Oswald, **Drehbuch:** Richard Oswald, Ludwig Fulda (Prolog) nach Motiven des Dramas „Don Carlos“ von Friedrich Schiller, **Darsteller:** Conrad Veidt, Eugen Klöpfer, Aud Egede Nissen, Wilhelm Dieterle, Friedrich Kühne, Rudolf Biebrach, Dagny Servaes, Adolf Klein, Robert Taube, Martin Herzberg / **Film niemy z muzyką na żywo. Wprowadzenie:** Ralf Forster, **Muzeum Filmu, Poczdam; kraj:** Niemcy, **długość:** 113 minut, **reżyser:** Richard Oswald, **scenariusz:** Richard Oswald, Ludwig Fulda (prolog) oparty na motywach dramatu „Don Carlos“ Fryderyka Schillera, **obsada:** Conrad Veidt, Eugen Klöpfer, Aud Egede Nissen, Wilhelm Dieterle, Friedrich Kühne, Rudolf Biebrach, Dagny Servaes, Adolf Klein, Robert Taube, Martin Herzberg

Der klassische Theaterstoff von Friedrich Schiller »Don Carlos, Infant von Spanien« aus dem Jahr 1787 wurde vom seinerzeit bekannten österreichisch-jüdischen Regisseur Richard Oswald (1880-1963) erstmalig verfilmt. Der Prachtfilm zeigt Schillers Drama nicht als Ideen-, sondern als Generationenkonflikt. Die zeitgenössische Filmkritik reagierte nach der Premiere 1924 komplett gespalten, „von glatter Verdammnis bis zum höchsten Entzücken“. Don Carlos, der Sohn des spanischen Königs Philipp II verliebt sich in Elisabeth von Valois, die aber seinen Vater ehelicht. So beginnt eine dramatische Liebesgeschichte, die mit den politischen Geschehnissen der spanischen Besetzung der Niederlande und des Achtzigjährigen Kriegs im 16. Jahrhundert verwoben ist. Der Film entstand in den Wirren der Hyperinflation Ende 1923. Oswalds mit großen Hoffnungen gestartete Film AG geriet in ökonomische Schwierigkeiten, und er konnte den teuren Film nur mühsam fertig stellen. Am 17. Januar 1925 eröffnete der Ende 1924 erbaute Filmpalast Friedrichstraße mit einer Vorführung von „Carlos und Elisabeth“.

Popularny dramat Fryderyka Schillera „Don Karlos. Infant hiszpański” z 1787 roku został po raz pierwszy sfilmowany przez znanego ówczesnie austriacko-żydowskiego reżysera Richarda Oswalda (1880-1963). Ten pełen przepychu film pokazuje dramat Schillera nie jako dramat idei lecz konflikt pokoleń. Ówczesna krytyka filmowa zareagowała na premierę filmu w 1924 roku biegunowo różnie, „od jednoznacznego potępienia do najwyższego zachwytu”. Don Karlos, syn króla hiszpańskiego Filipa II zakochuje się w Elżbiecie Valois, która wkrótce wychodzi za mąż za jego ojca. Tak rozpoczyna się dramatyczna historia

mitosna, która uwikłana jest w polityczne wydarzenia związane z zajęciem Holandii przez Hiszpanów i wojną osiemdziesięcioletną w XVI wieku. Film powstał w okresie szalejącej hiperinflacji pod koniec 1923 roku. Założone przez Oswaldę z wielkimi nadziejami przedsiębiorstwo filmowe FILM AG popadło w ekonomiczne tarapaty, tak że tylko z wielkim trudem udało się nakręcić ten drogi film. Pokaz „Carlos und Elisabeth” 17 stycznia 1925 roku uświetniło uroczyste otwarcie zbudowanego pod koniec 1924 roku kina „Filmpalast Friedrichstraße”.

Tarnfarben / Barwy ochronne (1976)

Land: Polen, **Länge:** 96 Minuten, **OT:** polnisch, **UT:** deutsch, **Regisseur:** Krzysztof Zanussi, **Drehbuch:** Krzysztof Zanussi, **Musik:** Wojciech Kilar, **Darsteller:** Piotr Garlicki, Zbigniew Zapasiewicz, Christine Paul-Podlasky, Mariusz Dmochowski, Wojciech Alaborski, Mieczysław Banasik, Krystyna Bigelmajer, Magdalena Zawadzka / **kraj:** Polska, **długość:** 96 minut, **język:** polski, **napisy:** niemiecki, **reżyser:** Krzysztof Zanussi, **scenariusz:** Krzysztof Zanussi, **muzyka:** Wojciech Kilar, **obsada:** Piotr Garlicki, Zbigniew Zapasiewicz, Christine Paul-Podlasky, Mariusz Dmochowski, Wojciech Alaborski, Mieczysław Banasik, Krystyna Bigelmajer, Magdalena Zawadzka

„Alle sind genau solche Konformisten wie Du oder ich”. Tarnfarben ist einer der wichtigsten Filme des polnischen „Kinos der moralischen Unruhe”. Der Protagonist Jarosław Kruszyński arbeitet als Assistent an einer Universität. Seine Kollegen hält er für angepasste Duckmäuser, die vor dem unredlichen Rektor kuschen und nur ihre eigenen Interessen verfolgen. Jakub Szelestowski, der Professor, versucht auf diabolische Weise den Idealismus des jungen Kollegen für seine Zwecke zu nutzen. Dieser gibt sich schließlich geschlagen und muss auf bittere Weise erkennen, dass Konformismus oft der einfachere Weg zum Ziel ist. Zanussi zeigt in seinem Psychodrama kunstvoll die Universität als Metapher für den Zustand der polnischen Gesellschaft in den späten Siebzigern, in der die bedingungslose Anpassung des Einzelnen eine Überlebensstrategie darstellte. Dies wurde auch von der zeitgenössischen Kritik anerkannt – der Film gewann 1977 beim Polnischen Filmfestival den Goldenen Löwen. Das Kino „Piast” zeigte den Film vom 19. bis zum 23. April 1977.

„Wszyscy są takimi samymi konformistami jak nie przymierzając ty i ja”. „Barwy ochronne” to jeden z najważniejszych filmów „kina moralnego niepokoju”. Protagonista Jarosław Kruszyński pracuje jako asystent na uniwersytecie.

Swoich kolegów uważa za konformistycznych lizusów, którzy zachowują się potulnie w stosunku do nieuczciwego rektora i kierują się tylko własnymi interesami. Jakub Szelestowski, profesor, próbuje w diabelski sposób wykorzystać idealizm swojego młodego kolegi. Ten w końcu kapituluje i przyjmuje gorzką prawdę, że konformizm jest często najprostszą drogą do celu. Zanussi w swoim dramacie psychologicznym pokazuje uniwersytet jako metaforę polskiego społeczeństwa w późnych latach 70., kiedy to bezwarunkowe podporządkowanie jednostki było strategią przetrwania. Zostało to uznane i nagrodzone przez ówczesną krytykę – w 1977 roku film otrzymał nagrodę Złotych Lwów Polskiego Festiwalu Filmowego.

Kino „Piast” pokazywało ten film w dniach od 19 do 23 kwietnia 1977 roku.

Vabank (1981)

Land: Polen, **Länge:** 104 Minuten, **OT:** polnisch, **UT:** deutsch, **Regisseur:** Juliusz Machulski, **Drehbuch:** Juliusz Machulski, **Darsteller:** Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz, Jacek Chmielnik / **kraj:** Polska, **długość:** 104 minuty, **język:** polski, **napisy:** niemiecki, **reżyser:** Juliusz Machulski, **scenariusz:** Juliusz Machulski
Obsada: Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz, Jacek Chmielnik

Eine Retro-Kriminalkomödie, die uns in das Warschau der dreißiger Jahre versetzt. Henryk Kwinto, ein erfahrener Bankräuber, wird nach sechs Jahren aus dem Gefängnis entlassen und begleitet mit einem neuen Banküberfall alte Rechnungen. „Bis auf die Mordszene im Stadion wirkt „Vabank“ wie einer jener amerikanischen Kriminalfilme, die auf eine lange Tradition, Profis und Geld zurückblicken können und ohne einen Moment Langweile, leicht, mit Spannung und Humor zugleich funktionieren, wobei nebenbei Didaktisches vermittelt wird. Die Zeiten sind schwer; „Vabank“ liefert etwas Entspannung auf hohem Niveau und Entertainment, das ist eine hohe Kunst.“ Gute Schauspieler und charakteristische Musik ergänzen das glänzende Szenario.

Im Kino „Piast“ wurde der Film vom 1. bis zum 3. Juni 1982 gezeigt.

Kryminalna komedia w stylu retro przenosi nas do Warszawy lat 30. Henryk Kwinto, doświadczony rabuś bankowy, po sześciu latach wychodzi z więzienia i kolejnym napadem na bank wyrównuje stare rachunki. „Poza zbędną sceną zabójstwa na stadionie – ogląda się „Vabank“ tak, jak filmy amerykańskie obrósł tradycjami, specjalistami i dolarami – to znaczy bez chwili nudy, lekko,

z napięciem i uśmiechem odprężenia jednocześnie, tykając bezwiednie dydaktykę. Czasy są ciężkie, „Vabank” dostarczy każdemu wytchnienia na wysokim poziomie, rozrywki, która jest już sztuką. To bardzo dużo”. Świetne aktorstwo i charakterystyczna wpadająca w ucho muzyka.

Kino „Piaś” pokazywało ten film od 1 do 3 czerwca 1982 roku.

Kinderfilm: **Die Akademie des Herrn Klecks:
Die Abenteuer des Prinzen Mateusz.** Folge 1
Akademia Pana Kleksa. Przygoda księcia Mateusza, cz. 1
(1983)

Land: Polen, USSR, **Länge:** 81 Minuten, **OT:** polnisch, **UT:** deutsch, **Regisseur:** Krzysztof Gradowski, **Drehbuch:** Krzysztof Gradowski, **Darsteller:** Piotr Fronczewski, Sławomir Wronka, Leon Niemczyk, Zbigniew Buczkowski, Adam Probosz / **kraj:** Polska, ZSRR, **długość:** 81 minut, **język:** polski, **napisy:** niemiecki, **reżyseria:** Krzysztof Gradowski, **scenariusz:** Krzysztof Gradowski, **obsada:** Piotr Fronczewski, Sławomir Wronka, Leon Niemczyk, Zbigniew Buczkowski, Adam Probosz

Ein wunderbarer Kinderfilm und der Pilotfilm einer Serie, gedreht nach einem Kinderbuch von Jan Brzechwa aus dem Jahre 1946. Durch Zauberei wird der zehnjährige Adaś in das Märchen von der Akademie des Meisters Klecks versetzt. Dort lernt er eine Wunderwelt mit einer Serie köstlicher Abenteuer kennen. Klecks hat alle Märchenfiguren in seine Akademie eingeladen. In der Malstunde sieht Adaś, wie aus bunten Klecksen Tiere werden. In Deutschland wurde der Film zum ersten Mal im ZDF am 13. September 1987 gezeigt. Das Kino „Piaś” zeigte den Film vom 13. bis zum 18. März 1984.

Wspaniały film dla dzieci i pierwszy odcinek serii nakręconej na podstawie książki Jana Brzechwy z 1946 roku. Dzięki czarom dziesięcioletni Adaś przenosi się w świat bajki do Akademii Mistrza Kleksa. Tam poznaje świat pełen cudów i przeżywa liczne przygody. Kleks zaprasza do swojej Akademii wszystkie postaci z bajek. Podczas lekcji plastyki Adaś widzi jak kolorowe kleksy zamieniają się w zwierzęta. W Niemczech Akademię pokazała po raz pierwszy 13 września 1987 stacja telewizyjna ZDF.

W kinie „Piaś” ten film oglądano od 13 do 18 marca 1984 roku.

Winnetou und das Halbblut Apanatschi **Winnetou i Apanaczi** (1966)

Land: Jugoslawien, Italien, BRD, **Länge:** 90 Minuten, **OT:** deutsch, UT: polnisch
Regisseur: Harald Philipp, **Drehbuch:** Fred Denger, **Darsteller:** Pierre Brice, Lex Barker, Uschi Glas, Ralf Wolter, Walter Barnes, Götz George / **kraj:** Jugostawia, Włochy, RFN, **dlugość:** 90 minut, **język:** niemiecki, **napisy:** polski, **reżyser:** Harald Philipp, **scenariusz:** Fred Denger, **obsada:** Pierre Brice, Lex Barker, Uschi Glas, Ralf Wolter, Walter Barnes, Götz George

„Ein Abenteuerfilm, frei nach Karl May“ warb das Kinoplatkat. Zu ihrem 21. Geburtstag erhält Apanatschi, die Tochter des weißen Siedlers Mac Haller und seiner indianischen Frau, eine Goldmine, die ihren Vater – einen Freund Winnetous – das Leben kostet. Gangster haben es auf das Gold abgesehen und setzen alles daran, Apanatschi in ihre Gewalt zu bringen. Bei Old Shatterhand und dessen Freund Sam Hawkins finden Apanatschi und ihr kleiner Bruder Happy Zuflucht. Bald jedoch gelingt es Curly Bill und seiner Bande, das Mädchen zu entführen. Winnetou und Old Shatterhand nehmen den Kampf gegen die Banditen auf. In den 1960er Jahren wurde eine ganze Reihe Filme mit Pierre Brice als Winnetou gedreht, der hier oft deutlich anders angelegt war als in den Romanen von Karl May. Diese Kinoaufführungen waren äußerst erfolgreich und es entstand ein regelrechter Kult um die Filmserie. DDR-Kinogänger sahen in dieser Zeit eigene Indianerfilmproduktionen der DEFA mit Gojko Mitić.

Im Kino „Piast“ wurde der Film vom 26. Februar bis zum 1. März 1970 gezeigt.

„Film przygodowy, wolna adaptacja Karola May'a“ – tak plakat reklamował film. Apanaczi otrzymuje na swoje 21 urodziny żyłę złota, która kosztuje życie jej ojca, przyjaciela Winnetou. Gangsterzy chcą schwycić Anapaczi, która wraz ze swoim młodszym bratem Happy znajduje schronienie u Olda Shatterhanda i jego przyjaciela Sama Hawkinsa. Wkrótce jednak Curly'owi Billowi i jego bandzie udaje się uprowadzić dziewczynę. Winnetou i Old Shatterhand podejmują walkę z bandytami. W latach 60. nakręcono całą serię filmów z Pierre'm Brice'm jako Winnetou, który przedstawiany był często inaczej niż w powieściach Karola Maya. Widzowie w NRD oglądali w tym czasie filmy indiańskie produkowane przez studio DEFA z Gojko Mitićem w roli głównej.

W kinie „Piast” film ten pokazywany był od 26 lutego do 1 marca 1970 roku.

Elysium. 30er-Jahre-Party **Elysium. Impreza w stylu lat 30.**

Ort: „Prowincja” im Kulturhaus SMOK / miejsce: „Prowincja” w SMOK

Von 1930 bis 1937 bestand im Kinogebäude das Restaurant und Tanzlokal „Elysium”. Denn der Lichtspielbetrieb war im Filmpalast Friedrichstraße bis zu seiner Wiedereröffnung als Tonkino eingestellt. Wir wollen uns den abendlichen Vergnügungen dieser sieben Jahre in einer Frankfurter Arbeitervorstadt mit Musik und im Tanz nähern. / Od 1930 do 1937 w budynku kina znajdowała się restauracja i lokal taneczny „Elysium”. Do otwarcia w 1937 roku kina dźwiękowego nie pokazywano w tym miejscu filmów. Te siedem lat wieczornych zabaw na frankfurckim przedmieściu chcemy wspomnieć z muzyką i w tańcu.

Kino Piast – Die Geschichte einer Fassade **Kino „Piast” – Historia pewnej fasady**

Begehung und Fototermin, Ort: Vor der Fassade des Kino „Piast” / Zwiedzanie i zdjęcie grupowe, miejsce: przed fasadą kina „Piast”
ul. Jedności Robotniczej 8, Słubice

„Im Raume lesen wir die Zeit” schrieb Karl Schlögel. Dem folgend wollen wir uns das anschauen, was vom Kino „Piast” baulich geblieben ist. Anschliessend ist ein Gruppenfoto geplant. / „W przestrzeni odczytujemy czas” pisał Karl Schlögel. Postępując według tej wskazówki chcemy wspólnie przyjrzeć się temu, co pozostało po kinie „Piast”. Planujemy zdjęcie grupowe.

Kinoplakate – Große Kunst in der Kleinstadt **Plakaty kinowe – Wielka sztuka w małym mieście**

Ausstellungseröffnung / otwarcie wystawy
Ort / Miejsce: Collegium Polonicum, Słubice

Die Ausstellung präsentiert eine Auswahl von Kinoplakaten aus dem Kino „Piast” aus der Sammlung von Ryszard Górecki. Górecki leitete von 1981 bis 2001 die Galeria Prowincjonalna im Kulturhaus SMOK in Słubice; seit deren Schließung lebt er in Berlin. Der polnische Künstler erzählt uns von seinen Begegnungen im und mit dem Kino „Piast”. / Wystawa prezentuje wybór plakatów kinowych z kina „Piast” ze zbiorów Ryszarda Góreckiego. Górecki kierował w latach 1981 – 2001 Galerią Prowincjonalną w Domu Kultury SMOK w Słubicach; od czasu jej zamknięcia mieszka w Berlinie. Polski artysta opowie o swoich spotkaniach w i z kinem „Piast”.

Frankfurter und Stübicer für das Kino und über das Kino Słubiczanie i frankfurtczycy dla kina i o kinie

Podiums- und Zeitzeugengespräch, Ort: Kinosaal, SMOK

Dyskusja panelowa i ze świadkami historii, miejsce: sala kinowa, SMOK

Das Kino „Piastr“ nimmt einen wichtigen Teil in den Kindheits- und Jugenderinnerungen vieler Stübicer und mancher Frankfurter ein. Wir schaffen einen Gesprächsraum für die Erinnerung an das Kino, seine guten und schlechten Zeiten, seinen Charme und sein Scheitern, und auch an den Kampf um den Erhalt des Kinogebäudes und seiner wertvollen Fassade. Auf dem Podium sitzen u.a. eine ehemalige KassiererIn des Kinos, eine VertreterIn der Initiative „Save Kino Piastr“ sowie Vertreter der „Dobro Kultury“ Stiftung. Im weiteren Verlauf wird die Diskussion für das Publikum geöffnet. / Kino „Piastr“ zajmuje ważne miejsce w pamięci o okresie dzieciństwa i młodości wielu mieszkańców Słubic i części mieszkańców Frankfurtu. Tworzymy przestrzeń rozmowy i wspomnienia kina, jego dobrych i złych czasów, jego czaru i upadku, a także walki o zachowanie budynku i jego wartościowej fasady. Na podium zasiądą m.in. była kasjerka kina „Piastr“, przedstawicielka inicjatywy „Save Kino Piastr“ jak również Fundacji Dobro Kultury. Dyskusja będzie otwarta dla publiczności.

Institut für angewandte Geschichte – Gesellschaft und Wissenschaft im Dialog e.V. Instytut historii stosowanej – społeczeństwo i nauka w dialogu

Im Fokus der Arbeits des Institus für angewandte Geschichte stehen die Fragen, wie Geschichte gestaltet, verhandelt und konstruiert wird. Der Verein setzt sich zur Aufgabe, zwischen Wissenschaft und Zivilgesellschaft, zwischen verschiedenen Sprachen, Kulturen und Generationen, zwischen Theorie und Praxis zu vermitteln. Die Methoden reichen von der Spurensuche am historischen Ort und in internationalen Gruppen über Projektseminare an der Europa-Universität Viadrina bis hin zum künstlerischen Umgang mit Vergangenheit. / W centrum zainteresowania Instytutu historii stosowanej stoją pytania o to, jak tworzona, dyskutowanai konstruowana jest historia. Stowarzyszenie stawia przed sobą cel pośredniczenia pomiędzy nauką a społeczeństwem obywatelskim, pomiędzy różnymi językami, kulturami i pokoleniami, pomiędzy teorią a praktyką. Metody naszej pracy sięgają od poszukiwania śladów na miejscu wydarzeń historycznych, poprzez projekty międzynarodowe po seminaria na Europejskim Uniwersytecie Viadrina czy projekty dotyczące obchodzenia się z przeszłością w sztuce.

www.institut.net

„Dobro Kultury” – Stiftung zum Schutz des europäischen Kulturerbes „Dobro Kultury” – Fundacja dla Ochrony Europejskiego Dziedzictwa Kulturowego

Kulturgüter sind authentische Zeugnisse unseres gemeinsamen Erbes. Zur Bewahrung dieses wertvollen Erbes und zum Schutz vor Verfall und Zerstörung sind vielfältige Anstrengungen nötig. DOBRO KULTURY realisiert Projekte zur Erhaltung und Pflege der architektonischen, kulturlandschaftlichen, archäologischen und beweglichen Kulturgüter. / Dobra kultury są autentycznymi świadectwami naszego wspólnego dziedzictwa. Aby zachować to wartościowe dziedzictwo przed zniszczeniem i rozpadem konieczne są wielorakie wysiłki. DOBRO KULTURY realizuje projekty, które mają na celu zachowanie i pielęgnację architektonicznych, krajobrazowych, archeologicznych i ruchomych dóbr kultury.

www.dobrokultury.org

Impressum / Kontakt

Institut für angewandte Geschichte
– Gesellschaft und Wissenschaft im Dialog e.V.
Institut historii stosowanej
– społeczeństwo i nauka w dialogu

Institut für
angewandte
Geschichte

c/o Europa-Universität Viadrina
Große Scharrnstraße 59, 15230 Frankfurt (Oder)
www.institut.net, info@institut.net

In Zusammenarbeit mit / we współpracy z:

Medien / Patronat medialny:

Gefördert durch / Projekt finansowany ze środków:

Stiftung für Deutsch-Polnische Zusammenarbeit
Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Das Projekt wird aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Operationellen Programms der grenzübergreifenden Zusammenarbeit Polen (Wojewodschaft Lubuskie) – Brandenburg 2007-2013, Small Project Fund und Netzwerk-projektfonds der Euroregion Pro Europa Viadrina, kofinanziert.

Grenzen überwinden durch gemeinsame Investition in die Zukunft
Pokonywać granice poprzez wspólne inwestowanie w przyszłość

Quellen / źródła: www.filmpolski.pl, www.filmweb.pl, www.filmportal.de, www.wikipedia.org